

A

בס"ד
Intro

Today we will begin Mesechte Beitzah, also known as Mesechte Yom Tov, which discusses the laws of Yom Tov, Muktze, and Eruv Tavshilin. We begin the 1st Perek, ביצה שנולדה, which will focus on the laws of muktze, and other Halachos specific to Yom Tov.

Some of the topics we will learn about today:

The first Mishna in the Perek introduces some basic concepts of the Mesechte, including Muktze, Nolad and Hachana.

B

The Mishna brings a Machlokes between Beis Shamai and Beis Hillel regarding an egg that was laid on Yom Tov, if it is permissible to be eaten or not, and the Gemara that follows will bring 4 different ways to explain this Machlokes.

The Mishna will also bring two more מחלוקות between ב"ש and ב"ה, one regarding the שאור שיעור that is required, in order to be חייב on Pesach, and one regarding the law of כסוי הדם on Yom Tov - which are explained later in the Perek.

C

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

מוקצה

The pasuk says in the Torah והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו, from which we learn that the provisions of Shabbos, as well as Yom Tov, must be prepared from the day before. This is not referring to the actual cooking or baking, as this is already learned from the Pasuk את אשר תפאו אפן ואת אשר תבשלו בשלו, but rather to a verbal or mental preparation or designation of items that are to be used for Shabbos or Yom Tov. If something is not prepared or set aside for use on Shabbos, it is called מוקצה, or set aside, and is the subject of a Machlokes between Rebbe Shimon and Rebbe Yehuda as to the status of these items for use on Shabbos and Yom Tov. Rebbe Shimon holds that Muktze is permissible on Shabbos, whereas Rebbe Yehuda holds that Muktze is assur on Shabbos.

A

ביצה

יום טוב <

מוקצה <

עירוב תבשילין <

Basic concepts of the מסכת, including
מוקצה ~ נולד ~ הכנה

B

בית שמאי מחלוקת ובית הלל

Regarding an EGG
laid on יום טוב

And 4 different ways
to explain this מחלוקת

2 more מחלוקות
between בית הלל and בית שמאי

> Regarding the שאור שיעור
to be חייב on פסח

> Regarding the law of כסוי הדם
יום טוב on

C

מוקצה

והיה ביום השישי
והכינו את אשר יביאו

D נולד
Nolad refers to items which came into being on Shabbos, or changed significantly in form on Shabbos. This would include eggs laid on Shabbos, pieces of a vessel which broke on Shabbos, etc.
Our gemara discusses whether Rebbe Yehuda and Rebbe Shimon would maintain their respective opinions by Muktzeh, even in a case of Nolad.

כסוי הדם

The pasuk in the Torah states

ואיש אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל

ושפך את דמו וכסהו בעפר

A kosher fowl, or non-domesticated animal, which is slaughtered, must have its blood covered by earth, or any other similar substance.

כח דהיתירא עדיף

If there is a Machlokes, which we can explain in a way that will highlight the lenient opinion, it is preferable to follow that explanation, which will bring out a more lenient ruling.

D

נולד

כסוי הדם

כח דהיתירא עדיף

1 So let's review....

Zugt the Mishna:

ביצה שנולדה ביום טוב

An egg that was laid on Yom Tov

בית שמאי אומרים תאכל

Bais Shamai holds that the egg may be eaten

ובית הלל אומרים לא תאכל

Bais Hillel holds that the egg may not be eaten on Yom Tov.

Another Machlokes;

בית שמאי אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת

Bais Shamai holds that the שיעור to be חייב on Pesach for יראה,

possession of Chametz, is a כזית for שאור (sourdough) and a

ככותבת, which is larger than a כזית, for actual חמץ,

ובית הלל אומרים זה וזה בכזית

Bais Hillel holds that the שיעור for sourdough and actual חמץ are

both a כזית.

2 השוחט חיה ועוף ביום טוב

If someone slaughtered fowl or a חיה, a non-domesticated animal on Yom Tov, both of which are חייב in הדם - that the blood of the slaughter must be covered with earth -

בית שמאי אומרים יחפור בדקר ויכסה

Bais Shamai holds that one may dig up earth for הדם,

ובית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום

Bais Hillel holds that one should not slaughter a fowl or a חיה unless one has the earth prepared from before Yom Tov

The second and third Machlokes are explained later in the Perek.

3 Rashi points out that these three Machlokes were taught together, because, generally the Bais Shammai are מחמיר, and the Bais Hillel are מיקל, but here they are all

מקולי בית שמאי

ומחומרי בית הלל

גבי יום טוב

The Bais Shammai rule leniently, and the Bais Hillel rule stringently regarding Halachos of Yom Tov.

1

ביצה

מקלף:

ביצה שנולדה ביום טוב

ובית הלל אומרים **אא תאכל**

בית שמאי אומרים **תאכל**

בל יראה for פסח חייב on Pesach

ובית הלל אומרים **זה וזה** שאור וחמץ בכזית

בית שמאי אומרים **שאור וחמץ** בככותבת

2

השוחט חיה ועוף ביום טוב

BOTH are חייב in הדם

ובית הלל אומרים **אא ילחוט אא אא כ** **כפ או עפר מוכן** **מבאוד יום**

בית שמאי אומרים **יחפור בדקר ויכסה**

One Shouldn't slaughter unless earth was prepared BEFORE יום טוב

One MAY dig up earth for כסוי הדם

3

רש"י

These מחלוקת were taught together, because, they are all...

מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל גבי יום טוב

4 The Gemara examines the first Machlokes.
 במאי עסקינן
 What case is our Mishna referring to?
 אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה
 If we are discussing a chicken meant to be eaten, this fowl is considered designated for use of Yom Tov, and is not Mutkze - set apart for non-use on Yom Tov,
 מאי טעמייהו דבית הלל אוכלא דאפרת הוא -
 What is the reasoning of Bais Hillel who forbid the egg on Yom Tov? The egg is a separated food item from this same chicken, and should also be permissible?
 אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים
 Then perhaps we are discussing a case of a chicken kept for laying eggs, which we would not be using on Yom Tov,
 מאי טעמייהו דבית שמאי?
 What is the reasoning of Bais Shamai who allow the egg on Yom Tov? Since it has been put out of our mind for use on Yom Tov, the chicken and the egg are therefore Muktzeh, and should be forbidden?

5 The Gemara offers 4 interpretations of this Machlokes:
 אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים
 The Mishna is discussing a case of a chicken kept for laying eggs, which we would not be using on Yom Tov,
 ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד
 ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד
 The one who holds that מוקצה is אסור would also hold that נולד is אסור, and vice versa.
 בית שמאי כר' שמעון
 Bais Shamai follows the opinion of Rav Shimon, who permits Muktzeh and Nolad,
 ובית הלל כר' יהודה
 Bais Hillel follows the opinion of Rav Yehuda, who forbids both Muktzeh and Nolad.

6 The gemara challenges this from another Mishna, where Bais Shamai says
 מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין
 We may remove bones and shells from the table, while Bais Hillel says;
 מסלק את הטבלא כולה ומנערה
 We must shake it off, but not handle it directly.
 Rav Nachman disagrees with this version, and says;
 אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כרבי שמעון
 We must invert the above opinions, so that Bais Shamai hold like R' Yehuda that it is Muktzeh, and Bais Hillel hold like R' Shimon that it is not Muktzeh.
 This is exactly the opposite of how he explained our Mishna, where he said
 בית שמאי כר' שמעון
 ובית הלל כר' יהודה

4 The Gemara examines the first Machlokes...
ביצה שנולדה ביום טוב...
במאי עסקינן?

אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים יום טוב <i>on</i> מוקצה	אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה יום טוב <i>Designated for</i>
מאי טעמייהו דבית שמאי? (תאב)	מאי טעמייהו דבית הלל? (תאב)
מוקצה היא! The EGG should also be forbidden?	אוכלא דאפרת הוא! The EGG should also be permissible?

5 4 INTERPRETATIONS OF THIS Machlokes:

1
 אמר רב נחמן
לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים
 Which we **WON'T** be using on טוב

ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד	ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד
בית שמאי כר' שמעון	ובית הלל כר' יהודה
PERMITS נולד and מוקצה	FORBIDS נולד and מוקצה

6 ?

בית שמאי מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין REMOVE bones & shells from the table	בית הלל מסלק את הטבלא כולה ומנערה SHAKE OFF bones & shells from the table
בית שמאי כרבי יהודה	ובית הלל כרבי שמעון

רב נחמן
אנו אין לנו אלא...
 ! !

7 Rav Nachman explains:
 גבי שבת דסתם לן תנא כרבי שמעון
 By Shabbos, where Rabenu HaKadosh ruled in a stam Mishna like Rebbe Shimon that Muktzeh is permitted on Shabbos, we align Bais Hillel with Rebbe Shimon, since the Halachah generally follows Bais Hillel.
 אבל גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה
 However, by Yom Tov, where a stam Mishna follows the opinion of Rebbe Yehuda that Muktzeh is Asur, we align Bais Hillel with Rebbe Yehuda.
 Rebbe's reasoning is;
 שבת דחמירא ולא אתי לזולולי בה סתם לן כרבי שמעון דמיקל
 As people tend to be stricter with Shabbos, we can afford to rule leniently regarding Muktzeh.
 Whereas Yom Tov, which is lenient - in regards to מלאכות related to נפש, and therefore people might be more lax - Rebbe ruled stringently regarding Muktzeh.

8 The gemara challenges the entire explanation of Rav Nachman, by asking, if we are discussing a case of בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ומשום מוקצה Why bring a case of an egg laid by such a chicken? The mishna should have brought a case of the chicken itself, which is also muktzeh?

9 אלא אמר רבה לעולם בתרנגולת העומדת לאכילה Rather, explains Rabbah, our mishna is referring to a case of a chicken meant to be eaten, and thus not muktzeh, and we are discussing a case of יום טוב שחל להיות אחר השבת Where Yom Tov is on Sunday, And the Machlokes is based on the issue of Hachana, as the pasuk states; והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו which teaches that food must be properly prepared for Shabbos or Yom Tov,

7 Rav Nachman explains:

<p>גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה is forbidden</p>	<p>גבי שבת דסתם לן תנא כרבי אלעזר is permitted</p>
<p>בית הלל בית שמאי כרבי יהודה כרבי אלעזר יום טוב, which is lenient in regards to נפש, אולם ruled stringently regarding מוקצה</p>	<p>בית הלל בית שמאי כרבי אלעזר כרבי יהודה אמת דחמירא ולא אתי לזולולי בה סתם לן כרבי אלעזר דמיקל</p>

8 if we are discussing a case of בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ומשום מוקצה Why bring a case of an EGG, The Mishna should have brought a case of the CHICKEN itself? Which is also מוקצה!

9 אלא אמר רבה לעולם בתרנגולת העומדת לאכילה Thus NOT מוקצה

We are discussing a case of... יום טוב שחל להיות אחר השבת And the מחלוקת is on the issue of הכנה והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו Food must be properly prepared for יום טוב or שבת

10 and an egg which is laid today was formed the day before, which in this case is Shabbos, and Rabbah holds חול מכין לשבת וחול מכין ליום טוב ואין יו"ט מכין לשבת ואין שבת מכינה ליום טוב Food for Shabbos and Yom Tov must be prepared on a week day, not on Shabbos.

10 *And an egg laid today was formed the day before on שבת*

!
*חול מכין לשבת וחול מכין ליום טוב
ואין יו"ט מכין לשבת ואין שבת מכינה ליום טוב*

11 א"ל אב"י אלא מעתה יו"ט בעלמא תשתרי Abaye questions Rabbah's explanation, because, if so, an egg laid on a regular Yom Tov following a week day should be permitted, as the egg was מוכן from before Yom Tov. Rabbah answers; גזרה משום יו"ט אחר השבת ומשום שבת אחר יום טוב An egg laid on a regular Yom Tov after a weekday is indeed forbidden only because of a גזירה of a case where Yom Tov falls after Shabbos, or Shabbos after Yom Tov, in which case there would not be proper Hachana for the egg to be able to be used.

11 **?**
*א"ל אב"י
אלא מעתה
יו"ט בעלמא תשתרי?
יום טוב טוב
following a WEEK DAY
should be permitted?*

The egg was מוכן!

רבה
*גזירה מילואי יו"ט אחר הלכות
ומילואי שבת אחר יום טוב*

12 A third explanation - רב יוסף אמר גזרה משום פירות הנושרין The איסור of the egg laid on Yom Tov is a גזירה of פירות הנושרין, fruits which fall from a tree, which the Chachamim forbade on Yom Tov, as a גזירה that he might actually climb up and pick fruit. Included in this גזירה are eggs that were laid on Yom Tov.

12 **3**
*רב יוסף אמר
גזרה משום
פירות הנושרין*

The יום טוב טוב, as a גזירה that he might actually climb up and pick fruit

Included in this גזירה are eggs laid on יום טוב טוב

13 A fourth explanation - Rav Yitzchak explains that the איסור of the egg laid on Yom Yov is a גזירה of משקין שזבו, fruit juice which seeped from the fruit on Yom Tov, which the Chachamim forbade on Yom Tov, as a גזירה that he might actually squeeze the juice from the fruit. Included in this גזירה are eggs that were laid on Yom Tov.

13

4

רב יצחק
גזרה משום
משקין שזבו

*The יום טוב forbade on חכמים,
as a גזירה that he might actually
squeeze juice from fruit*

*Included in this גזירה are
eggs laid on יום טוב*